Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής με θέμα «Πρόταση οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με την τεκμηρίωση και τη γνωστοποίηση των ρητών περιβαλλοντικών ισχυρισμών (οδηγία για τους οικολογικούς ισχυρισμούς)»

[COM(2023) 166 final — 2023/0085 (COD)]

(2023/C 293/13)

Εισηγητής: ο κ. **Angelo PAGLIARA**

Αίτηση γνωμοδότησης	Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, 1.6.2023
	Συμβούλιο, 2.6.2023
Νομική βάση	Άρθρο 114 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης
Αρμόδιο τμήμα	Ενιαία αγορά, παραγωγή και κατανάλωση
Υιοθετήθηκε από το τμήμα	2.6.2023
Υιοθετήθηκε από την ολομέλεια	14.6.2023
Σύνοδος ολομέλειας αριθ.	579
Αποτέλεσμα της ψηφοφορίας	
(υπέρ/κατά/αποχές)	205/2/3

1. **Συμπεράσματα και συστάσεις**

1.1. Η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή (ΕΟΚΕ) πιστεύει ακράδαντα ότι η βιωσιμότητα είναι ένας από τους πυλώνες της μελλοντικής ανάπτυξης της ΕΕ και ότι η εν λόγω νέα πρόταση οδηγίας παρέχει την ευκαιρία να ενισχυθεί ο ενεργός ρόλος των δημόσιων αρχών και της κοινωνίας στην ταχεία μετάβαση προς μια κυκλική οικονομία ([1]) και στην ανάπτυξη «πνεύματος κυκλικότητας».

1.2. Η ΕΟΚΕ ενθαρρύνει την Επιτροπή να συνεχίσει να συμπεριλαμβάνει συστηματικά σε αυτήν τη διαδικασία τους κοινωνικούς εταίρους και τις οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών —και δη τις οργανώσεις καταναλωτών— για να προστατεύσουν τους καταναλωτές και τις επιχειρήσεις από την προβολή ψευδοοικολογικής ταυτότητας.

1.3. Η ΕΟΚΕ προτρέπει την Επιτροπή να διασφαλίσει ότι οι απαιτήσεις της οδηγίας για τους οικολογικούς ισχυρισμούς θα καταστούν πρότυπο για το ελάχιστο επίπεδο προστασίας από την προβολή ψευδοοικολογικής ταυτότητας, το οποίο θα πρέπει να αντικατοπτρίζεται στην τομεακή νομοθεσία που εξαιρείται από το πεδίο εφαρμογής της παρούσας οδηγίας κατά την κάλυψη ορισμένων προαιρετικών ισχυρισμών και της επισήμανσης. Η θέσπιση τομεακής νομοθεσίας δεν θα πρέπει να μετατραπεί σε μέσο εξαίρεσης από τις διατάξεις της οδηγίας για τους οικολογικούς ισχυρισμούς ούτε σε μέσο εισαγωγής κενών ή μείωσης της προστασίας των καταναλωτών.

1.4. Η ΕΟΚΕ επισημαίνει την αυξανόμενη ανησυχία για τη μεγάλη αύξηση οικολογικών ισχυρισμών που βασίζονται στην αντιστάθμιση μέσω της χρήσης πιστωτικών μορίων αντιστάθμισης και καλεί την Επιτροπή να απαγορεύσει σαφώς ισχυρισμούς που βασίζονται στην εν λόγω αντιστάθμιση.

1.5. Η ΕΟΚΕ επικροτεί την εξαγγελθείσα πρόθεση να αυξηθεί η ασφάλεια δικαίου των περιβαλλοντικών ισχυρισμών και καλεί την Επιτροπή να εξασφαλίσει τις κατάλληλες συνθήκες για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας της ενιαίας αγοράς, ιδίως μέσω της εισαγωγής κοινών μεθοδολογιών για την τεκμηρίωση των διαφόρων τύπων ισχυρισμών.

1.6. Η ΕΟΚΕ λαμβάνει υπό σημείωση τη δυνατότητα οικειοθελούς συμμετοχής (opt-in) για τις πολύ μικρές επιχειρήσεις και ζητεί από την Επιτροπή να λάβει όλα τα απαραίτητα μέτρα για τη συμπερίληψή τους στους ελέγχους που διενεργούνται από τα κράτη μέλη. Επιπλέον, η ΕΟΚΕ επικροτεί την προσοχή που δίνεται στην επιβολή της νομοθεσίας στην αγορά και τονίζει την ανάγκη διασφάλισης ότι η οδηγία θα επιβληθεί πλήρως.

1.7. Η ΕΟΚΕ επιθυμεί να επιστήσει την προσοχή στην αυξανόμενη ευαισθητοποίηση σχετικά με τα περιβαλλοντικά ζητήματα και ενθαρρύνει την Επιτροπή να αναπτύξει συγκεκριμένα εργαλεία για τη στήριξη των οικονομικών φορέων που προτίθενται να αυξήσουν την περιβαλλοντική και κοινωνική βιωσιμότητα των μεθόδων παραγωγής τους και των προϊόντων τους.

([1]) Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής με θέμα «Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών — "Ένα νέο σχέδιο δράσης για την κυκλική οικονομία — Για μια πιο καθαρή και πιο ανταγωνιστική Ευρώπη"» (COM(2020) 98 final) (ΕΕ C 364 της 28.10.2020, σ. 94) και γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής με θέμα «Ο ρόλος των καταναλωτών στην κυκλική οικονομία» (ΕΕ C 353 της 18.10.2019, σ. 11).

2. **Κύρια σημεία του εγγράφου της Επιτροπής**

2.1. Στόχος της παρούσας πρότασης οδηγίας είναι να συμπληρώσει το κανονιστικό πλαίσιο για την υποστήριξη της βιώσιμης κατανάλωσης μέσω της εξέτασης συγκεκριμένων πτυχών και απαιτήσεων περί ρητών οικολογικών ισχυρισμών όσον αφορά την τεκμηρίωση, τη γνωστοποίηση και την επαλήθευσή τους.

2.2. Η πρόταση ήταν μία από τις πρωτοβουλίες που έχει αναλάβει η Επιτροπή για την εφαρμογή της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας, συμπληρώνοντας το κανονιστικό πλαίσιο περί οικολογικών ισχυρισμών και διασφαλίζοντας με αυτόν τον τρόπο ότι οι αγοραστές θα έχουν στη διάθεσή τους αξιόπιστες, συγκρίσιμες και επαληθεύσιμες πληροφορίες, ώστε να μπορούν να λαμβάνουν πιο βιώσιμες αποφάσεις ([2]). Η ανάγκη αποτροπής της προβολής ψευδοοικολογικής ταυτότητας αποτυπώνεται επίσης στο Νέο σχέδιο δράσης για την κυκλική οικονομία ([3]) και στο Νέο θεματολόγιο για τους καταναλωτές ([4]).

2.3. Η πρόταση συμπληρώνει την πρόταση οδηγίας σχετικά με την ενδυνάμωση των καταναλωτών για την πράσινη μετάβαση ([5]), με την οποία τροποποιείται η οδηγία 2005/29/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ([6]). Μαζί συγκροτούν ένα σαφές σύστημα οικολογικών ισχυρισμών, συμπεριλαμβανομένων των περιβαλλοντικών σημάτων.

2.4. Η πρόταση περιλαμβάνει τα ελάχιστα σύνολα κριτηρίων για την τεκμηρίωση και τη γνωστοποίηση των οικολογικών ισχυρισμών· νέες διατάξεις σχετικές με τα περιβαλλοντικά σήματα και τα συστήματα επισήμανσης· τη θέσπιση εκ των προτέρων επαλήθευσης των οικολογικών ισχυρισμών και των συστημάτων επισήμανσης· μέτρα επιβολής, όπως τακτικοί έλεγχοι συμμόρφωσης και κυρώσεις.

2.5. Ωστόσο, η οδηγία δεν περιλαμβάνει εναρμονισμένες μεθοδολογίες. Εισάγει τη δυνατότητα έκδοσης κατ' εξουσιοδότηση πράξεων ή τροποποιήσεων σε μεταγενέστερη ημερομηνία για την παροχή περαιτέρω απαιτήσεων αναφορικά με συγκεκριμένα ζητήματα, όπως οι ισχυρισμοί σχετικά με το κλίμα, η ανθεκτικότητα, η δυνατότητα επαναχρησιμοποίησης, η επιδιορθωσιμότητα, η ανακυκλωσιμότητα, το ανακυκλωμένο περιεχόμενο, η χρήση φυσικού περιεχομένου, συμπεριλαμβανομένων των ινών, οι περιβαλλοντικές επιδόσεις και η περιβαλλοντική βιωσιμότητα, τα στοιχεία βιολογικής προέλευσης η βιοαποδομησιμότητα, η βιοποικιλότητα, η πρόληψη δημιουργίας αποβλήτων και η μείωσή τους.

3. **Γενικές παρατηρήσεις**

3.1. Η ΕΟΚΕ παροτρύνει την Επιτροπή να αναπτύξει συγκεκριμένα μέσα για την προαγωγή του πνεύματος της κυκλικής οικονομίας, και, συγκεκριμένα, να διοργανώσει ενημερωτικές εκστρατείες με σκοπό τη διάδοση ενός «πνεύματος κυκλικότητας», ειδικά στη νεότερη γενιά. Η ΕΟΚΕ ενθαρρύνει επίσης την Επιτροπή να συγκεντρώσει τις καλές πρακτικές σε αυτόν τον τομέα που έχουν αναπτύξει τα κράτη μέλη κατά την εκτέλεση των δραστηριοτήτων τους και να εξετάσει το ενδεχόμενο διάδοσής τους.

3.2. Το ευρύ κοινό, ειδικά η νεότερη γενιά, δίνει πλέον μεγαλύτερη προσοχή σε περιβαλλοντικά ζητήματα ([7]) ([8]), και, για τον λόγο αυτόν, το οικολογικό μάρκετινγκ χρησιμοποιείται όλο και περισσότερο ως ανταγωνιστικό πλεονέκτημα.

3.3. Οι προσδοκίες των καταναλωτών και των ενδιαφερόμενων μερών σχετικά με τη βιωσιμότητα και την προστασία του περιβάλλοντος αυξάνονται, αλλά δεν υπάρχει πολλή εμπιστοσύνη στους οικολογικούς ισχυρισμούς ([9]). Πέραν του ζητήματος της εμπιστοσύνης, υπάρχει μια ευρέως διαδεδομένη παρανόηση σχετικά με το τι σημαίνουν οι εν λόγω ισχυρισμοί. Αυτή η διαπίστωση αποτυπώνεται σε πολλαπλές μελέτες που έχουν διεξαχθεί όχι μόνον από την Επιτροπή αλλά και από εθνικούς φορείς, ιδίως όσον

([2]) COM(2019) 640 final, 11 Δεκεμβρίου 2019.
([3]) COM(2020) 98 final της 11ης Μαρτίου 2020.
([4]) COM(2020) 696 final της 13ης Νοεμβρίου 2020.
([5]) Πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την τροποποίηση των οδηγιών 2005/29/ΕΚ και 2011/83/ΕΕ όσον αφορά την ενδυνάμωση των καταναλωτών για την πράσινη μετάβαση μέσω καλύτερης προστασίας από αθέμιτες πρακτικές και καλύτερης ενημέρωσης, COM(2022) 143 final.
([6]) Οδηγία 2005/29/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Μαΐου 2005, για τις αθέμιτες εμπορικές πρακτικές των επιχειρήσεων προς τους καταναλωτές στην εσωτερική αγορά και για την τροποποίηση της οδηγίας 84/450/ΕΟΚ του Συμβουλίου, των οδηγιών 97/7/ΕΚ, 98/27/ΕΚ, 2002/65/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2006/2004 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου («Οδηγία για τις αθέμιτες εμπορικές πρακτικές», (ΕΕ L 149 της 11.6.2005, σ. 22).
([7]) Ευρωπαϊκή Επιτροπή, *Behavioural Study on Consumers' Engagement in the Circular Economy* [Μελέτη συμπεριφοράς για τη συμμετοχή των καταναλωτών στην κυκλική οικονομία], 2018, σ. 10.
([8]) The Economist Intelligence Unit Limited, An Eco-wakening: Measuring global awareness, engagement and action for nature [Οικολογική αφύπνιση: Μετρώντας την παγκόσμια ευαισθητοποίηση, τη συμμετοχή και τη δράση για τη φύση], WWF, 2021.
([9]) *Environmental claims for non-food products* [Οικολογικοί ισχυρισμοί για προϊόντα εκτός των τροφίμων], μελέτη που ανατέθηκε από τη ΓΔ JUST (2014) https://commission.europa.eu/publications/environmental-claims-non-food-products_en

αφορά το ζήτημα των ισχυρισμών σχετικά με το κλίμα ([10]). Συνεπώς, πρέπει οπωσδήποτε να παρέχεται πλέον η δυνατότητα στους καταναλωτές να λαμβάνουν τεκμηριωμένες αποφάσεις αγοράς, οι οποίες θα βασίζονται σε αξιόπιστες πληροφορίες.

3.4. Με την εκτίμηση επιπτώσεων προσδιορίστηκε μια σειρά από προβλήματα τα οποία εγείρουν αυξανόμενη ανησυχία στους καταναλωτές, όπως: παραπλανητικές εμπορικές πρακτικές σχετικά με τη βιωσιμότητα των προϊόντων· ασαφείς ή ελλιπώς τεκμηριωμένοι οικολογικοί ισχυρισμοί· και σήματα βιωσιμότητας που δεν είναι πάντα διαφανή ή αξιόπιστα. Λαμβάνοντας υπόψη τα αποτελέσματα της εκτίμησης επιπτώσεων, η ΕΟΚΕ στηρίζει την πρωτοβουλία της Επιτροπής και πιστεύει ότι χρειάζεται αποφασιστική δράση στον τομέα αυτόν.

3.5. Η ΕΟΚΕ θεωρεί ότι οι καταναλωτές, αν έχουν καλύτερη ενημέρωση, μπορούν να διαδραματίσουν ενεργό και καίριο ρόλο στην οικολογική μετάβαση, συνδράμοντας στην επίτευξη των στόχων της Πράσινης Συμφωνίας. Είναι καίριας σημασίας να ληφθεί μέριμνα έτσι ώστε η βιωσιμότητα να έχει μεγαλύτερη σημασία στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων των καταναλωτών, για να συνεκτιμάται τόσο κατά την αγορά όσο και στη συνέχεια (για παράδειγμα, εάν είναι απαραίτητο, να προτιμάται η επισκευή, ει δυνατόν, αντί μιας νέας αγοράς). Αυτό θα λειτουργήσει συμπληρωματικά με τις νέες απαιτήσεις σχετικά με τις περιβαλλοντικές πληροφορίες επί των προϊόντων οι οποίες πηγάζουν από πρωτοβουλίες όπως ο κανονισμός για τον οικολογικό σχεδιασμό για βιώσιμα προϊόντα. Θα διασφαλίσει κοινούς κανόνες για την επισήμανση πέραν της υφιστάμενης νομοθεσίας, όπως ο κανονισμός σχετικά με το οικολογικό σήμα της ΕΕ, το κοινοτικό σύστημα οικολογικής διαχείρισης και οικολογικού ελέγχου (EMAS) και οι κανονισμοί για την επισήμανση βιολογικής καλλιέργειας, την ενεργειακή επισήμανση και τη σήμανση CE.

3.6. Το άρθρο 1 της πρότασης εξαιρεί μεγάλο μέρος της τομεακής νομοθεσίας από το πεδίο εφαρμογής της οδηγίας, όπου η οικεία νομοθεσία περιλαμβάνει τις δικές της απαιτήσεις σχετικά με τους ισχυρισμούς και τα συστήματα επισήμανσης. Η ΕΟΚΕ προτείνει να αντικατοπτρίζεται στην τομεακή νομοθεσία τουλάχιστον το ίδιο επίπεδο προστασίας από την προβολή ψευδοοικολογικής ταυτότητας. Η εν λόγω νομοθεσία θα πρέπει να συμπεριλαμβάνει, κατ' ελάχιστον, αντίστοιχο επίπεδο τεκμηρίωσης, γνωστοποίησης (δικαιολογητικά έγγραφα) και επαλήθευσης (από τρίτο μέρος). Συν τοις άλλοις, είναι αναγκαίο να διευκρινιστεί ότι εξαιρούνται μόνο οι ισχυρισμοί που καλύπτονται από τις εν λόγω νομοθετικές πράξεις, και όχι κάθε ισχυρισμός σχετικά με τα προϊόντα που καλύπτονται από την τομεακή νομοθεσία. Εάν ορισμένες αξιώσεις δεν περιλαμβάνουν ειδικές απαιτήσεις, θα πρέπει να εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας για τους οικολογικούς ισχυρισμούς. Για παράδειγμα, το άρθρο 1 εξαιρεί τη νομοθεσία για τις συσκευασίες και τα απορρίμματα συσκευασίας και η εν λόγω νομοθεσία καλύπτει μόνο ισχυρισμούς σχετικούς με την ανακυκλωσιμότητα και το ανακυκλωμένο περιεχόμενο. Αυτό σημαίνει ότι άλλοι ισχυρισμοί (όπως ο αντίκτυπος ορισμένων συσκευασιών στον κύκλο ζωής) θα πρέπει να εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας για τους οικολογικούς ισχυρισμούς.

3.7. Η ΕΟΚΕ αναγνωρίζει την αυξανόμενη ανησυχία λόγω της διάδοσης οικολογικών ισχυρισμών που βασίζονται στην αντιστάθμιση μέσω της χρήσης πιστωτικών μορίων αντιστάθμισης (για κλιματική ουδετερότητα, αντιστάθμιση για τη χρήση πλαστικών κ.λπ.), οι οποίοι έχουν χαρακτηριστεί από αρκετές αρχές καταναλωτών —και σε αρκετές δικαστικές υποθέσεις— ως επιστημονικά εσφαλμένοι και πάντοτε παραπλανητικοί για τους καταναλωτές. Ως εκ τούτου, η ΕΟΚΕ προτρέπει την Επιτροπή να λάβει πλήρως υπόψη τα διδάγματα αυτά και να απαγορεύσει σαφώς τους ισχυρισμούς που βασίζονται στην αντιστάθμιση, πέραν των απαιτήσεων που αφορούν τον τρόπο με τον οποίο οι εταιρείες γνωστοποιούν τη συνεισφορά τους σε έργα βιωσιμότητας αντί να ισχυρίζονται αντιστάθμιση. Πιο συγκεκριμένα, η οδηγία για τους οικολογικούς ισχυρισμούς πρέπει να είναι πλήρως εναρμονισμένη με την οδηγία όσον αφορά την ενδυνάμωση των καταναλωτών για την πράσινη μετάβαση.

3.8. Η ΕΟΚΕ σημειώνει την απόφαση εξαίρεσης των πολύ μικρών επιχειρήσεων από ορισμένες διατάξεις της νομοθεσίας λόγω του ότι οι διαδικασίες απαιτούν οι εταιρείες που προβάλλουν τους ισχυρισμούς να επενδύσουν χρόνο και πόρους στη συγκέντρωση των απαραίτητων πληροφοριών και στη διεξαγωγή της διαδικασίας επαλήθευσης. Η ΕΟΚΕ λαμβάνει υπό σημείωση τη δυνατότητα οικειοθελούς συμμετοχής για τις πολύ μικρές επιχειρήσεις, η οποία τους επιτρέπει να αξιοποιήσουν τα οφέλη που απορρέουν από τα πιστοποιητικά συμμόρφωσης, στην περίπτωση που αποφασίσουν να επενδύσουν πόρους σε αυτά κατά τη διαδικασία επαλήθευσης. Η ΕΟΚΕ σημειώνει επίσης τις διατάξεις σχετικά με τη στήριξη των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων (ΜΜΕ) εν γένει κατά την εφαρμογή των απαιτήσεων που απορρέουν από τη νομοθεσία. Ωστόσο, η ΕΟΚΕ αναγνωρίζει την ανάγκη να διασφαλιστεί ότι καμία εταιρεία δεν θα θεωρεί ότι μπορεί να παραπλανά τους καταναλωτές· υποστηρίζει πλήρως το γεγονός ότι το στοιχείο της οικειοθελούς συμμετοχής που αναφέρεται στην οδηγία για τους οικολογικούς ισχυρισμούς δεν σημαίνει συμμετοχή στην οδηγία για τις αθέμιτες εμπορικές πρακτικές. Η Επιτροπή θα πρέπει να εισαγάγει συγκεκριμένες απαιτήσεις προκειμένου να διασφαλιστεί ότι οι πολύ μικρές επιχειρήσεις θα συμπεριληφθούν δεόντως στους ελέγχους που διενεργούνται από τα κράτη μέλη, έτσι ώστε να μην εξαιρούνται de facto από την ευρύτερη νομοθεσία σχετικά με τις αθέμιτες εμπορικές πρακτικές.

([10]) Authority for Consumers & Markets (Ολλανδική αρχή καταναλωτών και αγορών): *ACM consumers find claims regarding carbon offset unclear* [ACM: Οι καταναλωτές βρίσκουν ασαφείς τους ισχυρισμούς σχετικά με την αντιστάθμιση άνθρακα] (προσπελάστηκε τον Ιανουάριο του 2023) https://www.acm.nl/en/publications/acm-consumers-find-claims-regarding-carbon-offset-unclear
Verbraucherzentrale (September 2022) Klimaneutrale Produkte: 89 Prozent für klare Regeln und geprüftes Siegel https://www.verbraucherzentrale.nrw/pressemeldungen/presse-nrw/klimaneutrale-produkte-89-prozent-fuer-klare-regeln-und-gepruefte-siegel-77472
ASA (Οκτώβριος 2022) *New Research into understanding of environmental claims* [Νέα έρευνα με θέμα την κατανόηση των οικολογικών ισχυρισμών] https://www.asa.org.uk/news/new-research-into-understanding-of-environmental-claims.html
Kantar Public (2022) *CO_2 Offset claims — Consumer survey* [Ισχυρισμοί αντιστάθμισης εκπομπών CO_2 — Έρευνα σε καταναλωτές] https://www.acm.nl/system/files/documents/acm-publishes-behavioral-research-into-co2-compensation-when-purchasing-airline-tickets.pdf

3.9. Η ΕΟΚΕ ενθαρρύνει την Επιτροπή να ξεκινήσει τις εργασίες σχετικά με τη θέσπιση κοινών κανόνων για την τεκμηρίωση ισχυρισμών, όπως προβλέπεται στο άρθρο 3, που ανοίγει τον δρόμο στην Επιτροπή για την ανάπτυξη και την υιοθέτηση κοινών μεθοδολογιών για την τεκμηρίωση συγκεκριμένων ισχυρισμών, οι οποίες βασίζονται στα αποτελέσματα της τακτικής παρακολούθησης. Η ΕΟΚΕ πιστεύει ότι η Επιτροπή πρέπει να καταρτίσει το συντομότερο δυνατόν κατάλογο ιεράρχησης των ισχυρισμών για τους οποίους απαιτούνται κοινοί κανόνες, με βάση τις πληροφορίες που είναι επί του παρόντος διαθέσιμες, και να ξεκινήσει να αναπτύσσει κοινές μεθοδολογίες, πέραν της αξιολόγησης του κύκλου ζωής. Οι εν λόγω μεθοδολογίες είναι απαραίτητες για τη διασφάλιση της εναρμονισμένης εφαρμογής σε ολόκληρη την Ευρώπη, με σαφείς κανόνες για τους επαληθευτές σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο θα αξιολογούν τα δικαιολογητικά έγγραφα που παρέχουν οι εταιρείες. Αυτό θα αποτρέψει τον κίνδυνο να επιλέγουν οι εταιρείες για την επαλήθευση των ισχυρισμών τους χώρες στις οποίες γνωρίζουν ότι έχουν περισσότερες πιθανότητες πιστοποίησης των ισχυρισμών τους. Επίσης, θα παράσχει νομική σαφήνεια στις εταιρείες και θα αποτρέψει τη δημιουργία ασυμμετρίας μεταξύ, αφενός, των εταιρειών που είναι σε θέση να αναπτύξουν εσωτερικές μεθοδολογίες ή να έχουν πρόσβαση σε εξωτερικές υπηρεσίες για την προσαρμογή των μεθοδολογιών στις στρατηγικές εμπορίας τους και, αφετέρου, των εταιρειών που δεν διαθέτουν τους απαιτούμενους πόρους για να το πράξουν.

3.10. Η ΕΟΚΕ σημειώνει την απόφαση της Επιτροπής να μην εισαγάγει τις μεθόδους περιβαλλοντικού αποτυπώματος προϊόντων και οργανισμών ως απαιτήσεις για την τεκμηρίωση ισχυρισμών. Ωστόσο, κατά περίπτωση, η ΕΟΚΕ ενθαρρύνει την αξιοποίηση των εν λόγω μεθόδων με τον βέλτιστο τρόπο κατά τον καθορισμό των κοινών μεθοδολογιών για την τεκμηρίωση. Όσον αφορά το άρθρο 3 παράγραφος 1 στοιχείο γ) σχετικά με την απαίτηση απόδειξης ότι συγκεκριμένα στοιχεία των ισχυρισμών είναι σημαντικά από την άποψη του κύκλου ζωής, η ΕΟΚΕ προτρέπει την Επιτροπή να διευκρινίσει περαιτέρω πώς θα αξιολογείται αυτή η σημασία.

3.11. Η ΕΟΚΕ συνιστά ένθερμα να διευκρινίσει περαιτέρω η Επιτροπή τις απαιτήσεις σχετικά με τους ισχυρισμούς για τις μελλοντικές περιβαλλοντικές επιδόσεις προϊόντος ή εμπόρου, οι οποίες ορίζονται στο άρθρο 5 παράγραφος 4. Κατ' αρχάς, οι απαιτήσεις πρέπει να είναι πλήρως εναρμονισμένες με τις διατάξεις της οδηγίας για την ενδυνάμωση των καταναλωτών για την πράσινη μετάβαση. Δεύτερον, στις απαιτήσεις θα πρέπει να διευκρινίζεται ότι οι εν λόγω ισχυρισμοί θα γίνονται δεκτοί μόνο όταν δεν βασίζονται αποκλειστικά στην αντιστάθμιση και όταν υποστηρίζονται από σαφείς και κατανοητές συμπληρωματικές πληροφορίες που παρέχει ο έμπορος και που καθορίζουν σαφείς, αντικειμενικές, επιστημονικά τεκμηριωμένες και επαληθεύσιμες δεσμεύσεις και στόχους, καθώς και σχέδιο εφαρμογής σε επίπεδο εμπόρου το οποίο περιλαμβάνει μέτρα εφαρμογής και συγκεκριμένους, επαληθεύσιμους ενδιάμεσους στόχους που δεν βασίζονται σε αντισταθμίσεις και ευνοούν τη μακροπρόθεσμη δέσμευση. Για το σχέδιο εφαρμογής θα πρέπει να διατίθεται επαρκής προϋπολογισμός και θα πρέπει να βασίζεται μόνο σε υφιστάμενες τεχνολογίες που είναι οικονομικά και τεχνικά βιώσιμες. Το σχέδιο εφαρμογής, καθώς και η πρόοδος που θα σημειώνεται, θα πρέπει να δημοσιοποιούνται και να συμπεριλαμβάνονται στον ισχυρισμό ως συμπληρωματικές πληροφορίες, και θα πρέπει να υποβάλλονται τακτικές εκθέσεις επ' αυτού. Οι ισχυρισμοί που αφορούν τις μελλοντικές περιβαλλοντικές επιδόσεις θα πρέπει να υπόκεινται επίσης σε ανεξάρτητη εποπτεία με σκοπό την επαλήθευσή τους και την παρακολούθηση της προόδου που σημειώνουν οι έμποροι ως προς τις δεσμεύσεις και τους στόχους τους, πέραν της διαδικασίας πιστοποίησης που ορίζεται στο άρθρο 10. Οι ισχυρισμοί που σχετίζονται με μελλοντικές περιβαλλοντικές επιδόσεις θα πρέπει να επιτρέπονται μόνο σε επίπεδο εμπόρων και όχι σε επίπεδο προϊόντων, διαφορετικά οι οικείοι οικολογικοί ισχυρισμοί μπορούν να παραπλανήσουν τους καταναλωτές.

3.12. Η ΕΟΚΕ χαιρετίζει την απαγόρευση που θεσπίζεται στο άρθρο 7 σχετικά με αξιολογήσεις ή βαθμολογίες που βασίζονται σε συγκεντρωτικό δείκτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων, εκτός εάν έχουν εισαχθεί στην ευρωπαϊκή νομοθεσία. Ενώ η σαφής γνωστοποίηση είναι ελκυστική για τους καταναλωτές, η έλλειψη σαφήνειας στις μεθοδολογίες στις οποίες στηρίζονται οι βαθμολογίες και ο αυξανόμενος αριθμός τους οδηγούν σε σύγχυση και παρανόηση. Η ΕΟΚΕ ενθαρρύνει την Επιτροπή να διευκρινίσει τι καλύπτεται στο πεδίο εφαρμογής αυτής της απαγόρευσης και, ιδίως, τι θεωρείται ως «περιβαλλοντική επίπτωση». Για παράδειγμα, γίνεται αντιληπτό ότι οι βαθμολογίες όσον αφορά τη δυνατότητα επισκευής δεν περιλαμβάνονται στο πεδίο εφαρμογής. Αυτό θα πρέπει να διευκρινιστεί περαιτέρω για την κατοχύρωση της ασφάλειας δικαίου.

3.13. Η ΕΟΚΕ επικροτεί τα προτεινόμενα μέτρα που εισάγονται με το άρθρο 8 για τον τερματισμό της μεγάλης αύξησης ισχυρισμών και σημάτων. Με τα μέτρα αυτά θα παρασχεθεί στους καταναλωτές μεγαλύτερη σαφήνεια και θα εξασφαλιστεί η γνωστοποίηση μόνο σημαντικών και αξιόπιστων πληροφοριών.

3.14. Η ΕΟΚΕ εκφράζει την ικανοποίησή της για τη σημασία που αποδίδεται στην επιβολή. Παρόλο που οι λεπτομερείς απαιτήσεις σχετικά με την τεκμηρίωση των ισχυρισμών αποτελούν πράγματι σαφές βήμα προόδου, ένα από τα βασικά επίμονα ζητήματα που αντιμετωπίζουν οι καταναλωτές είναι η έλλειψη εφαρμογής των κανονισμών, η οποία θα έπρεπε να θεωρείται δεδομένη. Το σύστημα επαλήθευσης έχει τη δυνατότητα να μειώσει τον αριθμό των ψευδών ισχυρισμών στην αγορά, αλλά αυτό θα επιτύχει μόνο εάν διατεθούν επαρκείς πόροι στο έργο των αρχών παρακολούθησης της αγοράς. Η ΕΟΚΕ παροτρύνει την Επιτροπή να διερευνήσει όλους τους πιθανούς διαύλους για τη στήριξη των εθνικών αρχών και να ενθαρρύνει τα κράτη μέλη να παράσχουν τους απαραίτητους πόρους για την παρακολούθηση. Η ΕΟΚΕ επιδοκιμάζει την υποχρέωση υποβολής έκθεσης σχετικά με τις δραστηριότητες επιβολής της νομοθεσίας.

3.15. Η ΕΟΚΕ επιδοκιμάζει επίσης τις διατάξεις του άρθρου 16 σχετικά με την πρόσβαση των καταναλωτών και των οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών στη δικαιοσύνη. Η διασφάλιση ότι οι οργανώσεις των καταναλωτών μπορούν να κινηθούν δικαστικά κατά παραπλανητικών και ατεκμηρίωτων ισχυρισμών, με στόχο την προστασία των συλλογικών συμφερόντων των καταναλωτών, είναι αποτελεσματικός τρόπος για τη στήριξη της επιβολής.

3.16. Η ΕΟΚΕ επικροτεί τις διατάξεις του άρθρου 17, οι οποίες προσδιορίζουν τις κυρώσεις που πρέπει να επιβάλλουν τα κράτη μέλη. Η Επιτροπή θα πρέπει να εξετάσει ορισμένες καλές πρακτικές στον συγκεκριμένο τομέα.

3.17. Η ΕΟΚΕ ενθαρρύνει την Επιτροπή να θεσπίσει όλα τα απαραίτητα μέτρα —μεταξύ άλλων συμπερίληψη των κοινωνικών εταίρων στη διαδικασία— προκειμένου να προστατευθούν οι καταναλωτές και οι εταιρείες από την προβολή ψευδοοικολογικής ταυτότητας. Ειδικότερα, η ΕΟΚΕ προτείνει να προβλεφθούν τακτικοί έλεγχοι διασταύρωσης μεταξύ των εθνικών αρχών, αφενός, και των κοινωνικών εταίρων και της κοινωνίας των πολιτών, αφετέρου. Όσον αφορά τα μέτρα που λαμβάνονται σε ευρωπαϊκό επίπεδο, η ΕΟΚΕ επικροτεί τη διαδικασία επιτροπής που προβλέπεται στο άρθρο 19 και ζητεί να συμμετάσχει η ίδια στην εν λόγω επιτροπή ως ο Ευρωπαίος εκπρόσωπος της κοινωνίας των πολιτών. Εκτός από τη διαδικασία επιτροπής, χρειάζεται και η δέουσα συμμετοχή των ενδιαφερόμενων μερών, ιδίως στις συζητήσεις για τις κοινές μεθόδους τεκμηρίωσης. Η ΕΟΚΕ προτείνει τη συμπερίληψη συμμετοχικών φόρουμ, όπως το φόρουμ διαβούλευσης για τον οικολογικό σχεδιασμό και το συμβούλιο οικολογικής σήμανσης της ΕΕ, ή τη σύσταση νέας στρογγυλής τραπέζης ειδικά για τον σκοπό της παρούσας νομοθεσίας.

Βρυξέλλες, 14 Ιουνίου 2023.

Ο Πρόεδρος
της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής
Oliver RÖPKE